

6. april 2018

Sagsnr.
2018-0074477Dokumentnr.
2018-0074477-1Sagsbehandler
Kenneth Møllerup Sørensen**Bilag 4: Principper for demografiregulering**

I Københavns Kommune er der en politisk besluttet demografimodel, som betyder, at budgetterne på børne-, ældre- og handicapområdet årligt tilpasses som følge af befolkningsudviklingen og den socioøkonomiske udvikling i kommunen. Der er tale om områder, hvor der er en tæt sammenhæng mellem udviklingen på det konkrete målgruppeområde og udviklingen i befolkningen og socioøkonomiske faktorer.

I tabel 1 fremgår, hvilke områder der er omfattet af demografimodellen for Københavns Kommune, herunder udgiftsgrundlaget for demografireguleringen i budget 2018, samt merudgifterne forbundet med demografireguleringen i 2019.

Tabel 1. Demografiregulerede områder i Københavns Kommune

Forvaltning	Område	Demografi-regulerede udgifter i B18 <i>(2018 p/l)</i>	Andel af forvaltningens budget, der demografi-reguleres <i>(pct.)</i>	Merudgifter til demografi-regulerede områder i 2019 <i>(2019 p/l)</i>
Børne- og ungdomsforvaltningen	Dagpasning, normal og special Undervisning, normal og special SFO Ungdomsskoler, Tand- og sundhedspleje	10,0 mia. kr.	97 pct.	128 mio. kr.
Sundheds- og omsorgsforvaltningen	Plejeboliger/plejehjem Hjemmepleje Hjemmesygepleje Hjælpe midler Genoptræning Sundhedsydelse	3,5 mia. kr.	83 pct.	21 mio. kr.
Socialforvaltningen	Handicap ydelse (botilbud/døgninstitutioner, aktivitetstilbud, mv.) hjemme- og sygepleje	2,1 mia. kr.	38 pct.	24 mio. kr.

Væsentlige hensyn i demografimodellen

Formålet med at regulere et givent målgruppeområde for demografi og socioøkonomi er at fastholde det politisk fastsatte serviceniveau ved befolkningsændringer i de relevante målgrupper ændres, som forvaltningerne ikke selv kan påvirke. En automatisk budgettildeling på baggrund af demografi og socioøkonomi forudsætter fagligt set, at der tages højde for følgende hensyn:

Københavns Rådhus, Rådhuspladsen
1
1599 København VEAN nummer
5798009800206

- Der bør være tæt sammenhæng mellem udviklingen på det konkrete målgruppeområde og den anvendte befolkningsudvikling, herunder via regulering for den socioøkonomiske udvikling.
- En eventuel automatisk budgetregulering bør udelukkende afspejle forhold, som den enkelte forvaltning ikke selv kan påvirke.
- En eventuel automatisk budgetregulering bør både omfatte stigende og faldende udgifter.
- Budgetreguleringen bør bygge på et fagligt grundlag og være transparent.
- Serviceniveauet i kommunen bør altid være op til konkret politisk prioritering.

I kommuner der ikke har automatiske budgetreguleringsmekanismer, samt på områder der ikke er omfattet af budgetmodeller, foretages tilpasningen af et områdes økonomi ved konkret politisk prioritering i forbindelse med de årlige budgetforhandlinger. Ligeledes er serviceniveauet på et givent målgruppeområde op til politisk vurdering og prioritering.

Hovedprincipper i demografimodellen

Demografimodellen er en marginalmodel, hvilket vil sige, at den tildeler midler på baggrund af ændringen i antallet af borgere i målgruppen for de demografiregulerede ydelser. Konkret opgøres dette i to trin. Først beregnes effekten af befolkningsudviklingen svarende til en uændret socioøkonomi for den enkelte målgruppe. Herefter korrigeres for socioøkonomiske faktorer. I den eksisterende demografimodel korrigeres for Københavns socioøkonomiske udvikling på børne- og handicapområdet samt for sund aldring på ældre- og sundhedsområdet med henblik på at tage højde for effekten af den socioøkonomiske udvikling.

Beregning af effekten af befolkningsudviklingen

Effekten af befolkningsudviklingen opgøres ved, at *a)* ændringen i målgruppen ganges med *b)* en enhedspris, *c)* en kompensationsgrad, samt *d)* en dækningsgrad, der opdateres årligt på baggrund af nyeste politiske beslutninger og forvaltningernes aktivitetsdata, *jf. følgende.*

- a) Ændringen i antallet af borgere i målgruppen* opgøres ud fra kommunens egen befolkningsfremskrivning, som udarbejdes af Velfærdsanalyseenheden i Økonomiforvaltningen.
- b) Enhedspriserne* for de enkelte ydelser opgøres med udgangspunkt i det senest vedtagne budget.

- c) *Dækningsgraden* er andelen af befolkningen i en given målgruppe, der modtager en ydelse. Dækningsgraden beregnes ud fra oplysninger om antallet af ydelsesmodtagere.
- d) *Kompensationsgraden* er den andel af enhedsprisen, der medregnes i demografireguleringen. For nogle ydelser er kompensationsgraden lavere end 100 pct., fordi en ekstra ydelsesmodtager ikke medfører en merudgift svarende til den gennemsnitlige enhedspris. Det gælder fx på daginstitutions- og skoleområdet, hvor der ikke medregnes udgifter til bygningsvedligeholdelse, fordi forvaltningen kompenseres særskilt for disse udgifter, når der bygges nye institutioner. Desuden indgår administrative udgifter ikke i demografireguleringen.

Korrektion for socioøkonomi og sund aldring

Den beregnede effekt af befolkningsudviklingen korrigeres for Københavns socioøkonomiske udvikling på børne- og handicapområdet samt for sund aldring på ældre- og sundhedsområdet.

I tabel 2, er korrektionen for socioøkonomi og sund aldring i Københavns demografimodel sammenfattet i hovedtræk.

Tabel 2: Korrektion for socioøkonomi og sund aldring i Københavns demografimodel i hovedtræk

Målgruppe-område	Hovedtræk
Børneområdet	<p>Korrektion med udgangspunkt i ESCS-målene, der er et socioøkonomisk indeks baseret på forældres indkomst, uddannelsesniveau og erhverv, som også bruges i fordelingen af sociale normeringer på skoleområdet.</p> <p>Der indregnes en fast reduktion på 6,0 mio. kr. årligt fra 2018 og frem, svarende til forbedringen i ESCS-målene fra 2014-2016, da der er usikkert om ESCS indikatoren fremadrettet vil vise en stabil udvikling.</p> <p>Ifm. demografireguleringen for 2021 revurderes den socioøkonomiske udvikling og den økonomiske effekt.</p>
Ældre- og sundhedsområdet	<p>Modellen for sund aldring tager udgangspunkt i, at befolkningens længere levetid medfører flere sunde leveår og at borgerne dermed påbegynder ældrepleje senere, hvormed den længere levetid ikke nødvendigvis giver tilsvarende øget plejebæhov.</p> <p>Modellen beregnes på baggrund af udviklingen i restlevetid for hver årgang i et-års intervaller. Hvis restlevetiden det næste år stiger med 1 år for en 70-årig, vil udgiftsbehovet således svare til, hvad en 69-årig har i dag.</p> <p>Sund aldring indregnes ikke på plejeboligområdet, samt for borgere der får mere end 12 timers hjemmehjælp, da tidligere analyser har indikeret, at længere levetid i de analyserede år ikke påvirker, hvornår borgere har brug for omfattende støtte eller hvornår de kommer på plejehjem.</p> <p>VIVE har i 2017 analyseret, hvordan Københavns Kommunes socioøkonomiske sammensætning påvirker kommunens udgiftsbehov på ældreområdet. Analysen understøtter den nuværende demografiregulering på ét-årsintervaller, samt at der</p>

	udover alder og alderssammensætning yderligere korrigeres for sund aldring/socioøkonomi, hvor de tungeste borgere (plejehjem og hjemmehjælpsmodtagere over 12 timer) friholdes.
Handicapområdet	Den socioøkonomiske udvikling indarbejdes i den eksisterende model med to korrektioner. For det første vægtes fremskrivningen af befolkningsudviklingen i forbindelse med demografireguleringen med 90 pct. For det andet beregnes en socioøkonomisk faktor baseret på aktivitetsdata fra Danmarks Statistik. Data følger Økonomi- og Indenrigsministeriets opgørelse i udligningssystemet. Til forskel fra ministeriets opgørelse inkluderer modellen også børn og unge med øvrige handicap, samt voksne uden for arbejdsstyrken med øvrige handicap. På baggrund af faktoren beregnes forventede mængder, som anvendes til at beregne de økonomiske konsekvenser af den ændrede socioøkonomi. Beregningen baseret på den socioøkonomiske faktor vægtes med 10 pct.

Det bemærkes, at der på området for borgere med handicap foruden den ordinære demografimodel er en supplerende budgetmodel, der opgør udgiftsbehovet som følge af udviklingen i tyngden hos borgere i kommunens egne botilbud på handicapområdet. Opgørelsen er baseret på socialforvaltningens eget datagrundlag vedr. pleje- og støttebehov. Den supplerede budgetmodel er ikke en automatisk demografimodel, da formålet ikke er at korrigere for antallet i målgruppen på baggrund af uafhængige faktorer. På baggrund af opgørelsen af den supplerende budgetmodel udarbejder SOF derfor hvert år et budgetnotat, som kan indgå i budgetforhandlingerne til politisk prioritering.